

שנה תשיעית

קובץ

האור לחיים

מאמרים ושיחות
מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת בהר - בחוקותי תשפ"ו

זמני השבת

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	י-ם
20:54	20:00	* 19:08	
20:51	19:59	19:07	ת"א
20:54	20:01	19:10	חיפה
20:51	19:59	19:07	ב"ש
* לנדהים 40 דק': 18:48			

הזמנים עפ"י לוח המאור בהוצאת מוסדות "אור החיים"

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',
יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com
02-5380014   02-5000455 או בטלפון:
052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

פרשת בהר בחוקותי תשפ"ו

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אהרין" - חומש ויקרא

1 ..... עמל התורה

פרשה למעשה:

14 ..... החיים האמיתיים

18 ..... חיזוק של אמונה

עמל התורה

אם בַּחֲקָתִי תֵּלְכוּ וְאֶת מִצְוֹתֵי תִּשְׁמְרוּ מהו! כמה יש להתעכב על כל מילה וְעֲשִׂיתֶם אֹתָם (ויקרא כו, ג). ומילה מתורתנו הקדושה!

ה"אור החיים" הקדוש ליבן וחקר בתחילת דבריו על "אם בחוקותי פסוק זה, והוציא מתחת ידו ארבעים

ושניים פירושים וביאורים נפלאים - כמנין "וְדִבַּרְתָּ בָּם" (דברים ו, ז), ובתוכם ביאורים נוספים, ביאור בתוך ביאור.

"אם הבנו את

הדברים, לשם

מה יש צורך

להמשיך ולעמול

עליהם?"

מקטנותו מסר עצמו על עמל התורה, המרכיז בחייו.

מקטנותו מסר עצמו על עמל התורה, בקדושה ובטהרה. לכן, כשלמד פסוק זה המדבר על עמל התורה, העמים עליו פירושי פירושים, כדי להקיף את נושא עמל התורה מכל צדדיו. ובכך למדנו עמל התורה

עמלים בתורה ע"כ, ושעם שקרא הכתוב עמל התורה חוקה וגו'."

והקשה, שאם כן, מה טעם קרא הכתוב לעמל התורה 'חוק', שהוא מצוה שטעמה אינו ידוע ואינו מובן לנו?

וביאר וזו לשונו: "לצד שיש בה מצוה אפילו ללמוד דברים שלמדם פעמיים וג' והם נטועים אצלו, כי חפץ ה' בעסק התורה חוקה חקק".

כלומר, לימוד התורה הוא מצוה שטעמה מובן לנו, אך מלבד המצוה של ידיעת התורה וקיומה, יש בו גם חוק, שאף על פי שכבר למד פסוק, הלכה, מדרש, משנה או סוגיה - עם כל זאת יחזור וילמדם, אף אם נראה לו שאין בכך טעם, כמו שאמרו רבותינו (ברכות מ"א) על הפסוק: "וְהָיָה אִם שָׁמַעְתָּ תִּשְׁמָעוּ" (דברים יא, יג) - "אם שמוע בישן - תשמע בחדש".

חזרה זו - על פי דברי ה"אור החיים" הקדוש - היא עמל התורה הקרוי 'חוק'. שלא יסמוך אדם על אשר כבר למד, בבחינת "וְאֶכֶל וְחַי לְעֹלָם" (בראשית ג, כב), אלא יחזור וישנה שוב ושוב.

ידיעת התורה ועסק התורה - אלו שני מושגים שונים.

ידיעת התורה זו מצוה בפני עצמה. האדם חייב לדעת את דיני התורה הקדושה ואת הלכותיה. כך אמרו חז"ל (מנחות צט ע"ב): "כל המשכח דבר אחד מתלמודו עובר בלאו, שנאמר (דברים ד, ט) 'הִנְשָׁמְרָ לָהּ וְשָׁמַר נִפְשָׁךְ מֵאֵד פֶּן תִּשְׁכַּח אֶת הַדְּבָרִים'".

אבל מלבד ידיעת התורה, יש את עמל התורה.

תכלית עמל התורה אינה לשם ידיעת התורה גרידא, אלא עצם העמל הוא העיקר והתכלית. לכן, גם אם האדם השיג את ידיעת התורה, אין הוא נפטר מלעמול בתורה עוד ועוד. גם אם הדברים מחוורים וברורים לו כשמש בצהריים, הקב"ה

לעילוי נשמת

עופר בן ציונה ז"ל

מצווה עליו לעמול ולהוסיף ולעמול בתורה, בלי שיעור וגבול.

משום כך, עמל התורה הוא 'חוק' - מצוה שאין אנו מבינים את טעמה, שכן במושגים המקובלים בעולם, זו תופעה לא הגיונית, בלתי מובנת. אם הבנו את הדברים, לשם מה יש צורך להמשיך ולעמול עליהם? יש להתקדם הלאה, אין טעם להוסיף ולהעמיק בהם עוד ועוד, הרי זה סתם בזבוז זמן כביכול.

אך הקב"ה רצה להראות לנו שהתורה אינה כשאר החכמות שבהם אדם מגיע למיצוי העניין וממשיך הלאה.

התורה הקדושה היא כבאר מים חיים וכמעין המתגבר, לעולם לא מגיעים למיצוי!

במרוצת הדורות למדו בשיבות בחורים בעלי כישרונות נדירים ויכולת זכרון מופלאה, שהכל היו בטוחים כי הם עתידים לצמוח לגדולי הדור, אולם בסופו של דבר

התקוות התבדו והם לא הצליחו בלימודם יותר מן הממוצע.

ומה מנע בעדם לממש את הפוטנציאל העצום שהיה להם? העובדה שהסתמכו על הכישרון, ולא הוסיפו לו עמל ויגיעה, שינון וחזרה.

כדי לגדול לתלמיד חכם, מוכרחים להיות בעלי יכולת התמדה ושינון.

אומרים במליצה, כי תלמיד חכם צריך שראשו יהיה כביצה של עוף טהור. ביצה זו מתייחדת במראה אופייני: ראשה חד ותחתיתה כד. בחלקה העליון היא צרה יותר, ובחלקה התחתון - מתרחבת מעט, וניתן להושיבה כביכול. זאת לעומת ביצי העופות הטמאים, שהן מעוגלות לגמרי.

שני מאפיינים אלו של הביצה הטהורה, הן שתי התכונות הנצרכות לבן תורה: זקוק הוא לראש חד - יכולת לימוד והבנה, ועליו לפתח יכולת זו. אך לא פחות מכך זקוק הוא גם ל'כד', ליכולת ישיבה רצופה

- היה יכול להתפנות ולעסוק
בחכמות אחרות.

אך הקב"ה אינו חפץ בכך, וכמו
שרואים בדברי הגמרא (מנחות צט
ע"ב): "שאל בן דמה בן אחותו של
רבי ישמעאל את רבי ישמעאל:
כגון אני שלמדתי כל התורה כולה,
מהו ללמוד חכמת יונית? קרא עליו
המקרא הזה: 'לא יִמוֹשׁ סֵפֶר הַתּוֹרָה
הַזֶּה מִפִּיךָ וְהִגִּיתָ בוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה'
(יהושע א, ח), צא ובדוק שעה שאינה
לא מן היום ולא מן הלילה ולמוד בה
חוכמת יונית".

גם לאחר שהגיע האדם לשלמות
בידיעת התורה, אינו רשאי

בהתמדה. רק כך, מתוך עמל החזרה
והשינון, יוכל להפוך את התורה
לקניין במוחו ובנפשו ולצמוח
לתלמיד חכם.

מוסיף ה"אור החיים" הקדוש:
"ותמצא שאמרו ז"ל (קהלת רבה ג, י),
כי לטעם שילמד האדם תורה בחשק
תמיד, גזרה חכמתו יתברך שיהיה
האדם לומד ושוכח".

אם תכלית הלימוד היתה לשם
ידיעת התורה גרידא, היה הקב"ה
יכול לברוא את האדם עם זיכרון
מוחלט, בלי שכחה, ואז היה רוכש
את ידיעת התורה, וכשמגיע למיצוי

"זמירות שבת"

המהודר

הוצאת "מוסדות אור החיים"

לפרטים:

050-4106056

בין השעות 11:00-14:30

הזמירן כולל בתוכו:

- קידוש, לשבת ומו"צ
- ליריק ופיוטים וכן פסוקים
- אורי מליות, פקקיות
- ליריק למחזות ומו"צ
- ברכת פירוש ופיוט ברכות
- סדר פירוש מורחב
- וידוי פוסקות מיוחדות

אפשרות למשלוח ברחבי הארץ

על דברי תורה" (ברכות סג ע"ב). בתורה אין נקודת מיצוי, אין רוויה. הקב"ה רוצה שנמסור את נפשנו על התורה, שנמית עצמנו עליה.

וכך כתב הרמב"ם בהלכות תלמוד תורה (ג, יב): "אין דברי תורה מתקיימין במי שמרפה עצמו עליהן, ולא באלו שלומדין מתוך עידון ומתוך אכילה ושתייה, אלא במי שממית עצמו עליהן ומצער גופו תמיד ולא יתן שינה לעיניו ולעפעפיו תנומה. אמרו חכמים (ברכות שם) דרך רמז (במדבר יט, יד) 'זאת התורה אדם כי ימות ב'אֵהָל', אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו באהלי החכמים. וכן אמר שלמה בחכמתו: 'אֵף חֲכָמַי עֲמָדָה לִי' (קהלת ב, ט), חכמה שלמדתי באף היא עמדה לי".

להתפנות ולעסוק בחכמות אחרות, שכן לעולם אינו נפטר מחובת עמל התורה - "והגית בו יומם ולילה".

אבל אז נוצרת בעיה: הרי הוא בקי בדברים על בוריים ומכיר אותם ישר והפוך. כמה אפשר לדרוש ממנו לעמול ולשנן ולהעמיק?

על כן, הקב"ה, בטובו הגדול, ברא שכחה באדם.

כששולטת באדם שכחה, יש לו מוטיבציה לעמול עוד ועוד, כדי להבין את העניין על בוריו. הרי יש דברים שידע ושכח, וכעת יש לו אתגר גדול לשוב ולברר אותם לאשורם.

מסירות נפש היא תנאי לתורה. התורה מצוה אותנו: "כתתו עצמכם

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
זיווג הגון, רפואה שלימה
או להבדיל, לעילוי נשמה
לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

היעד, כבשנו מספיק, מיצינו, הגיע זמן להניח את הנשק'. הגיבורים האמיתיים לעולם אינם מציבים גבול לעצמם, אין להם קו גמר. כל ניצחון הוא קרש קפיצה ואתגר לניצחון הבא.

ואם בשדה הקרב כך - בלימוד תורה על אחת כמה וכמה.

בתורה אין נקודת גמר. סיימת מסכת? אין זו נקודת סיום, אלא נקודת התחלה וקרש קפיצה - למסכת הבאה. אין זמן לעצור ולנוח, צריך להספיק עוד ועוד. "תלמידי חכמים אין להם מנוחה לא בעולם הזה ולא בעולם הבא" (ברכות סד ע"א).

הגמרא מספרת על מסירות נפשם של חכמי ישראל לתורה ולעמלה, בלי שיעור וגבול. רבי עקיבא, רבי חנינא בן תרדיון ושאר התנאים הקדושים מסרו את נפשם, כפשוטו, על לימוד תורה.

הם ידעו שאין נקודת עצירה בלימוד התורה ובעמלה של תורה. גם אם המלכות אוסרת את לימוד התורה - אין מציאות של הפסקת הלימוד, בכל מצב ובכל זמן. ולכן הם זכו להגיע לאותן פסגות עליונות של תורה!

מי הם גיבורי הצבא הגדולים, עטורי התהילה? - אלו שלעולם לא אמרו לעצמם: 'זהו זה, הגענו אל

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי המישי

ימי שלישי

ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

שיעור מוסר

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

עליהם להתפנות מכל עיסוקיהם ולהתיישב ללמוד!

מאידך, אם קבעו ללמוד עם החברותא למשך שעה, ובדיוק כשמסתיימת השעה אדם סוגר את הגמרא ומסיים את הלימוד - זה נקרא "מפר ברית". אז מה אם הסתיימה השעה? הרי התורה היא סם חיים, ועליו להרגיש שאינו מסוגל להתנתק מהלימוד - כל הפורש ממנה - כפורש מן החיים.

מצד אחד, ישנה מעלה גדולה בקביעת עיתים לתורה. הגמרא אומרת (שבת לא ע"א) כי בשעה שמכניסים את האדם לדין, אחת השאלות ששואלים אותו היא "קבעת עיתים לתורה".

אך מצד שני, מובא בירושלמי (ברכות ט, ה) כי הקובע עיתים לתלמודו הרי זה "מפר ברית", שנאמר (תהילים קיט, קכו) "עַתָּה לַעֲשׂוֹת לָהּ" - הִפְרוּ תוֹרַתָּךְ".

לכאורה זו סתירה מיניה וביה. האם קביעת עיתים לתורה היא מעלה גדולה או חסרון גדול?

אכן, יש חובה לקבוע עיתים לתורה ולשמור על קביעות זו בכל מחיר. אם קובעים ללמוד עם החברותא בשעה מסויימת והגיע הזמן שקבעו,

מוסיף ה"אור החיים" הקדוש: "וטעם אומרו לשון הליכה [אם בחוקותי תלכו], לומר שצריך לעסוק בתורה אפילו בהליכתו, על דרך אומרו (דברים ו, ז) 'וּבְלַחְתְּךָ בַדֶּרֶךְ', 'בְּאַהֲבַתָּה תִשְׁגָּה תְּמִיד' (משלי ה, יט)".

להצלחת
מילכה בת ענת

רבינו אור החיים הק' בעקבות אותם
מ"ב פירושים:

מרוב חיבתו לתלמידי חכמים,
היה ה"אור החיים" הקדוש שוחט
בכל שבוע עגל גדול ומחלק את
בשרו לתלמידי חכמים ולבני
משפחותיהם, כדי שיוכלו לעסוק
בתורה בנחת, באין מפריע.

והנה, שבוע אחד, מחמת מחלה
שפגעה בבקר, כל העגלים והפרות
שנשחטו בעיר היו טרפות, מלבד
העגל ששחט רבינו, שיצא כשר
למהדרין.

באותה עיר היה עשיר אחד, תקיף
ועז פנים, כמו שנאמר: "וְעֹשִׁיר
יַעֲנֶה עֲזוֹת" (משלי יח, כג), שהיה נוהג
להזמין אליו אורחים נכבדים, והיה
מראה בפניהם עושרו וכבודו.

העשיר הגיע אל השוק כדי לקנות
בשר משובח, כהרגלו בכל שבוע
ושבוע, אך הקצבים הודיעוהו
שאין להם בשר למכור מאחר
וכל הבהמות נטרפו, מלבד העגל
ששחט ה"אור החיים" הקדוש כדי

מי שדבוק בתורה הקדושה, אינו
יכול להתנתק ממנה. אין אצלו רגע
פנוי מתורה. הוא מחובר לתורה בכל
זמן, בכל מצב ובכל מקום - "וְדַבַּרְתָּ
בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתְּךָ בְּדֶרֶךְ
וּבְשֹׁכְכְךָ וּבְקוֹמְךָ" (דברים ו, י).

הליכה ברחוב אינה מחייבת
התנתקות מדף הגמרא. היכן
שהראש נמצא - שם האדם נמצא.
אדם יכול ללכת ברחוב, ובעצם הוא
נמצא בין כותלי בית המדרש. מי
שמחובר לתורה, גם בלכתו בדרך
הוא מחובר לדף הגמרא.

אחד מבעלי המוסר נתן עצה נפלאה
למי שרוצה לקיים "ובלכתך בדרך":
לפני שעוזב את בית המדרש ויוצא
לדרכו, ייקח איתו 'צידה לדרך'
קושיה או סברה מעניינת בסוגיה
שעסק בה.

אם יעשה כן, מובטח לו שגם בלכתו
ברחוב לא יתנתק מדף הגמרא, ובכך
יקיים מצות "ובלכתך בדרך".

עתה נספר על המעשה שאירע עם

את הביזיונות שהטיח אותו עשיר
בתלמידי החכמים, אך אמר בליבו:
"אל תַעֲזֹב פְּסִיל בְּאַנְלָתוֹ" (משלי כו, ד),
ולא ענה לו דבר.

והנה, ל"אור החיים" הקדוש
היה חברותא, אחד מהצדיקים
הנסתרים, עימו היה לומד תורה.
ואותו יום כשהגיע אליו ה"אור
החיים" הקדוש אמר לו הצדיק:
"עצור, אל תתקרב, הישאר חוץ לד'
אמות שלי!".

"מדוע?" תמה ה"אור החיים"
הקדוש, והצדיק הנסתר ענהו: "מן
השמים הודיעוני שאתה נזוף, נידו
אותך!".

נבהל ה"אור החיים" הקדוש וחלץ
נעליו, כאדם נזוף, ישב על הארץ
ואמר: "רבי, מה עשיתי? מה פשעי

לחלקו לתלמידי חכמים, שהוא יצא
כשר למהדרין.

התמלא העשיר כעס. הלך מיד
לבית המדרש, פנה אל משרתו של
ה"אור החיים" הקדוש, ודרש שייתן
לו כמה נתחים מן הבשר המשובח.
הסביר לו המשרת, שנתחי
הבשר מיועדים אך ורק לתלמידי
חכמים העוסקים בתורה ולבני
משפחותיהם, ואי אפשר לתת מהם
לאחרים.

"מה?" ענה העשיר בכעס: "תלמידי
חכמים? מה הם כבר עושים,
מחממים את הספסל... אני דורש
שתשקול עבורי מיד חמישה קילו
מבשר העגל!".

באותה עת ה"אור החיים" הקדוש
ישב בסמוך ועסק בתורה, ושמע

ספרים ומחברות, לכתוב ולחדש
חידושי תורה, ושם לדרך פעמיו.
מאותו יום היה גולה ממקום למקום,
כעני המחזר על הפתחים. כל יום
מימי השבוע היה יושב וכותב דברי
תורה ביערות או בבתי כנסת, היה
ניזון ממעט לחם יבש ומים וישן על
הארץ.

כך היה במשך השבוע. בהגיע יום
השישי נכנס לנהר וטבל, ובליל שבת
הגיע לבית הכנסת עם שק הלחם,
אותו חשב לאכול גם בסעודת
השבת.

בליל שבת קודש, בסיום התפילה,
יצאו כולם מבית הכנסת, ונשאר שם
רק אדם אחד, ירא שמים אמיתי,
שחננו הבורא בעושר גדול.

הוא הביט סביבו, אולי יש יהודי נזקק

ומה חטאתי? (מושאל בראשית לא, לו).
אמר לו הצדיק: "אתה שמעת ביזיון
של תלמידי חכמים מפי אותו עשיר
ולא מחית. היית צריך לקום ולמחות
בו: 'מי אתה שתדבר כך על תלמידי
חכמים, הלא הם המקיימים את
העולם!' אבל אתה לא מחית, ולכן
משמים נידו אותך".

שאל ה"אור החיים" הקדוש:
"מה אוכל לעשות כדי לתקן עוון
זה?" והצדיק השיבו שעליו לצאת
לשבע שנות גלות. לעזוב את ביתו
ואת ישיבתו ולהיות גולה ממקום
למקום, כעני מרוד, במקומות שאין
מכירים אותו.

קיבל עליו ה"אור החיים" הקדוש
את הדין. עזב את ישיבתו ואת
תלמידיו הרבים, לקח איתו רק שק

להצלחת
יהודית בת אביבה

מגיש בפניהם פירות מיוחדים ומיני מגדנות, והיו שרים ושמחים יחדיו. במהלך השירה היה העשיר שם את ראשו בין ברכיו ומקבל חידושים מהעולם העליון.

באותו שבוע, נאמר לו משמים שעל המילים "אם בחוקותי תלכו" ישנם שבעה פירושים, ויקבלם כנגד שבעת ימי השבוע.

פירושים אלו - כך אמרו לו - נאמרו על ידי ילוד אישה, בעולם הזה, והקב"ה אומר את החידושים הללו בשמו בישיבה של מעלה. ומיהו אדם זה? הצדיק הקדוש רבי חיים בן עטר.

שיוכל לארחו בביתו על שולחנו. לפתע ראה אדם פשוט עומד בפניה ובגדיו בלויים, ניגש אליו ושאלו: "היכן מתאכסן מר?"

השיב לו: "כאן, בבית הכנסת".

"חס וחלילה", אמר העשיר, "לא יעשה כן, להשאיר אורח ללא הכנסת אורחים. בוא עימי אל ביתי. ברוך ה', כל המאכלים שם בכשרות מהודרת, תסעד סעודת שבת כראוי ואכבד אותך כבוד מלכים".

נעתר לו רבינו, והלך עימו אל ביתו. מנהגו של החכם העשיר היה, שמיד בסיום הסעודה היו מגיעים אליו כמה תלמידי חכמים בני העיר, והיה

בס"ד

לאור הביקוש הגדול

המבצע מחשיר!

כל הסט (11 חלקים)
רק ב-250 ש"ח בלבד!

לפרטים: 050-4106056

בין השעות 13:00-16:00

אפשרות למשלוח ברחבי הארץ

המבצע

עד גמר המלאי

הקדוש!" ואז הורה למשרתיו: "שימו אותו באורות הסוסים!".

ה"אור החיים" הקדוש בכה והתחנן על נפשו: "מחילה, לא ידעתי...", אך הנוכחים לא וויתרו ואמרו שבגלל שהזכיר כך את שמו של הצדיק הקדוש בזלזול, יוכנס לתוך האורוה.

וכך, במשך כל יום השבת, שהה ה"אור החיים" הקדוש בתוך האורוה, סמוך למקום רפש ושיט, מבלי יכולת להרהר בדברי תורה, והיה שרוי בצער נורא.

אחרי תפילת מנחה, בסעודה שלישית, שוב הגיעו אל החכם העשיר חבר תלמידי החכמים. בזמן השירה שם הרב את ראשו בין ברכיו כדי לקבל חידושים, אבל 'וַאֲנִי קוֹל וַאֲנִי עֲנָה וַאֲנִי קָשָׁב' (מושאל מלכים א' יח, כט).

התחיל הרב לבכות, על שמשמים מונעים ממנו את החידושים הנפלאים, ומתוך בכיו נרדם.

בחלומו בא אליו אדם כמלאך

התעורר אותו עשיר חכם ואמר לחכמים: "רבותי, אומר לכם שבעה פירושם על הפסוק 'אם בחוקותי תלכו', ודעו לכם שהקב"ה אומר זאת לפני פמליה של מעלה משמו של הצדיק רבי חיים בן עטר, איש האלוקים".

כששמע זאת ה"אור החיים" הקדוש, נבהל שהזכירו את שמו ושאל: "סליחה, מה אמרתם, חיים בן עטר חכם?..."

העשיר החכם כעס והקפיד עליו: "איך הינך מעז להזכיר כך את שמו, עליך לומר 'הצדיק הקדוש'!".

למחרת, בסיום סעודת היום, שוב באו אליו החכמים, ואמר הרב המארח שבעה פירושם נוספים בשם הצדיק הקדוש רבי חיים בן עטר, כפי שנאמרו לו משמים.

קם ה"אור החיים" הקדוש ואמר בענוותנותו: "עוד פעם חידוש מחיים בן עטר?..."

הרב המארח כעס כעס גדול ואמר: "אינני מוחל לך על ביזוי כבוד החכם

האלוקים ואמר לו: "אינך ראוי שיאמרו לך חידושי תורה, כי ציערת את קדוש העולם, רבי חיים בן עטר!"

"איך ציערתי אותו?" שאל הרב.

אמר לו: "שמת אותו בתוך אורוות סוסים. והנה, כל שבת הוא יושב ומחדש חידושים ומהנה את השכינה הקדושה, ואתה, במעשיך, גרמת לו לפסוק מלימודו, לכן לא תקבל את החידושים!"

התחיל הרב לבכות ולהתחנן על נפשו: "לא ידעתי שזה הוא".

"טוב", הסכים המלאך. "לך ותבקש ממנו שימחול לך ואמור לו שדיברנו איתך, והראיה, שהינך יודע שהוא כעת בגלות - דבר שאינו ידוע לאף אחד. ואמור לו עוד, כי ששת ימי

השבוע והצער הגדול שעבר עליו בשבת, כיפרו לו כנגד כל שבע שנות הגלות שהיה צריך לעבור, ועתה יכול הוא לחזור לביתו ולישיבתו.

רץ העשירי החכם, פתח את האורווה, הוציא משם את ה"אור החיים" הקדוש ונפל לפני רגליו, התחנן על נפשו וביקש מחילה: "לא ידעתי שאתה רבינו הקדוש רבי חיים בן עטר, אני מבקש שתמחול לי ואומר לך סימן שאמרו לי בשמים: אתה נמצא כעת בגלות שבע שנים, ועבור הצער הזה נמחל לך עונש הגלות!"

מיהר ה"אור החיים" הקדוש ונעמד להתפלל. בסיום התפילה אמר להם את כל הארבעים ושניים ביאורים על הפסוק הראשון של פרשת בחוקותי, וכולם שמחו שמחה גדולה וכיבדו את הרב כבוד גדול.

החיים האמיתיים

תמיכה מהסולטן התורכי לבנות את
טבריה מחורבנה.

רבי חיים היה כבר זקן ושבע ימים,
קרוב לגיל תשעים, וכשעסק בתורה
היה נשען מעט על כרית.

כשהגיע אליו ה"אור החיים" הקדוש
וראה אותו כך, אמר לו: "רבנו! כך
לומדים תורה, בתענוגים? הלא דרשו
חז"ל (תנחומא נח, ג') על הפסוק "וְלֹא
תִמְצָא בְּאֶרֶץ הַחַיִּים" (איוב כח, ג) - "וכי
בארץ המתים תמצא? אלא שלא
תמצא תורה שבעל פה אצל מי שיבקש
עונג העולם תאוה, כבוד וגדולה בעולם
הזה, אלא במי שממית עצמו עליה
שנאמר (במדבר יט, יד): 'זאת התורה
אֲדָם פִּי יָמוּת בְּאֶהָל'".

ואף על פי שהיה הגאון הרב
אבולעפיה, כאמור, זקן ושבע ימים,
ה"אור החיים" הקדוש לא הצליח
להבין כיצד אפשר ללמוד תורה אם
נשענים על כרית!

מבחינתו היו אלו תענוגות.

אִם בְּחֻקְתִּי תֵּלְכוּ וְאֵת מִצְוֹתֵי תִּשְׁמְרוּ
וְעֲשִׂיתֶם אִתָּם (ויקרא כו, ג).

הגמרא (תמיד לב ע"א) אומרת: "מה
יעשה אדם ויחיה? ימית עצמו! מה
יעשה אדם וימות? יְחִיֶּה את עצמו".

אדם שרוצה לחיות ולזכות לכתרה
של תורה - צריך להמית את העצמיות
שלו, את ההרגלים, התענוגות
והגשמיות, ולהידבק בה' ובתורתו
הקדושה. כך יזכה לחיים, שנאמר: "כִּי
מִצְאֵי מִצָּא חַיִּים" (משלי ח, לה).

כשלומדים את ארבעים ושניים
הפירושים שכתב ה"אור החיים"
הקדוש על "אם בְּחֻקְתִּי תֵּלְכוּ", כאשר
על כל פירוש מפירושו יש כמה וכמה
ביאורים, ניתן לראות בחוש את עמל
התורה שהיה לו.

כשעלה לארץ ישראל, נכנס לבקר את
רבי חיים אבולעפיה זצ"ל, שהיה רבה
של טבריה וכל מוסדות התורה
והחסד היו בבעלותו, לאחר שקיבל

כשה"חפץ חיים" זצ"ל עבר את גיל תשעים, והיה זקן ותשוש - היה יושב ליד השולחן עם גמרא פתוחה ולומד, ופעמים שהיה נרדם על גבי השולחן.

שאלוהו נכדיו: "סבא! אולי נעזור לך ללכת למיטה?" והוא היה משיב: "עוד יבוא זמן שנשכב בו הרבה... עכשיו כדאי לנצל את הזמן", ומתוך הדברים הללו היה מתעורר, אוזר חלציו וממשיך ללמוד.

ובעצם זו גמרא מפורשת. הגמרא (עירובין סה ע"א) מספרת: "אמרה ליה ברתיא דרב חסדא לרב חסדא: לא בעי מר מינן פורתא?" - בתו של רב חסדא שאלה את אביה האם אינו רוצה לישון מעט.

"אמר לה: השתא אתו יומי דאריכי וקטיני, ונינום טובא" - עוד יבואו ימים ארוכים בשנה, וקצרים מלעסוק

עד כדי כך הגיע עמל התורה שהיה ל"אור החיים" הקדוש.

עיקר לימוד התורה הוא על ידי עמל.

הגמרא (נדה סט ע"ב - ע ע"ב) אומרת שאנשי אלכסנדריא שאלו את רבי יהושע בן חנינא (חנינא) חנניא: "מה יעשה אדם ויחכם?" אמר להם: "ירבה בישיבה".

ולכאורה קשה, הלוא דבר פשוט הוא שכדי להרבות בחכמה יש להרבות בישיבה. לשם מה צריך את רבי יהושע שיישיב תשובה כה פשוטה?

אלא תשובתו של רבי יהושע היתה, שגם אלו הנמצאים כבר בתוך הישיבה ולומדים בה - יִרְבּוּ בלימודם ויעמיקו בו עוד ועוד, מתוך עמל ויגיעה.

לרפואת

תקוה בת רחל רוחאם

בתורה ובמצוות - ואז נישן הרבה.

ימי חייו של אדם בעולם הזה אומנם קצרים הם, אבל הם ארוכים מהבחינה הזאת שיש ביכולתו למלא אותם בתורה ובמצוות.

לעומת זאת הימים שהוא בקבר אומנם ארוכים, אך הם קצרים מהבחינה הזאת שאי אפשר לעסוק בהם בתורה ובמצוות. משום כך סירב רב חסדא לנוח והשאיר את המנוחה לקבר, שם יהיו לו ימים ארוכים למנוחה...

אדם צריך להתרגל לכבוש את תאוותיו.

כאשר על השולחן מונחים עשרה

סוגי מאכלים, הכל בכל מכל כל, ראוי שיחנך את עצמו להימנע מאכילת דבר אחד ויאמר לעצמו: 'אכלתי תשעה מאכלים, אין צורך לאכול גם את המאכל העשירי'...

ההימנעות הזו מרגילה את האדם לכבוש את יצרו ולהציב לעצמו גבולות, ואז, כשיעמוד לפניו מאכל שהתעורר ספק בנוגע לכשרותו - יוכל להתגבר על עצמו ולא לאוכלו.

לא כן אדם שלא התרגל לחסום את פיו, 'לא השיב ידו מִפִּלֵּעַ', ימצא תמיד היתרים: 'יש הכשר של רבנות שהוא הכשר טוב...' וכדומה, למרות שהוא יודע היטב שלביתו לא היה מכניס הכשר כזה, אבל כעת, כשהגישו לפניו את המאכל - הוא לא מסוגל לחסום

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי המישי

ימי שלישי

ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

שיעור מוסר

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

עצמו.

יוגורט, לאדם בן תשעים שזקוק לחזק את גופו! ואף על פי כן הוא לא מסוגל...

זוהי הפרישות של צדיקים ואנשי מעשה! כל מי שנכנס לביתו של הרב שטיינמן זצ"ל וראה את המטבח - יכול היה לקלוט את עוצמת הפרישות הזו!...

רבי שלום לופס זצ"ל, רבה של עכו, היה צדיק נשגב, קדוש בקדושה עילאית, והיה מסגף עצמו כדי שלא ליהנות מהעולם הזה.

סיפר לי משמשו, שבבוקר היה אוכל פרוסת לחם יבש, לא טרי, עם כוס תה, ובצהריים מעט ירקות ותו לא. ופעם אחת הזדמן לישיבת 'פורת יוסף' וראה שבחדר האוכל מגישים לארוחת צהריים עוף! "עוף ביום חול"? התפלא. "מה תשאירו לשבת?"...

ומכאן ילמד אדם החפץ בחיים לחשוב מה הם צרכיו ההכרחיים, ומעבר להם להשתדל להציב לעצמו גבולות ולחנך עצמו להתגבר על תאוותיו.

גדולי ישראל היו כובשים את עצמם ומתרחקים מאה שערים משער ההיתר, כדי לא להגיע חלילה לידי ספק ספיקא של איסור (ראה חובת הלבבות שער התשובה פרק ה').

ישנם סיפורים רבים, חלקם ראינו בעינינו, על מאכלם של גדולי ישראל, שאכלו מינימום שבמינימום, רק כדי קיום גופם, ובחרו לפרוש מהנאות האכילה.

מה אכל מרן הסטייפלר זצ"ל לארוחת בוקר? חתיכת דג מלוח עם כוס תה, או פרוסת עגבנייה, אם היה...

מה אכל מרן הרב שטיינמן זצ"ל? מעט דייסא... ופעם אחת הגישו לו יוגורט, ואמרו שהרופאים קבעו שעליו לאוכלו מחמת חולשתו הרבה. הוא פתח את היוגורט, הסתכל עליו, והשאירו על השולחן... - "לא התרגלתי לזה. בגיל תשעים לא אכנים לפי מאכלים שלא אכלתי מימי", הסביר.

על מה מדובר כאן? סך הכל על

חיזוק של אמונה

(ילקוט"ש תהלים רמז תתס) על הפסוק "בָּרְכוּ ה' מִלְּאֲכָיו גִּבּוֹרֵי כַח עֲשֵׂי דְבָרוֹ לְשִׁמְעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ" (תהילים קג, כ): "רבי יצחק נפחא אומר: 'גיבורי כוח' - אלו שומרי שביעית".

ואם תשאלו: איך אפשר להשבית את הארץ ולא לזרוע? איך נסתדר?

דעו לכם, עם ישראל הוא עם ניסי. אומנם, אנו מתנהגים על פי דרך הטבע, כי כך קבע הקב"ה שהעולם יתנהל, אך אנו חיים בניסים, וכל הזמן מקיפים אותנו ניסים גדולים.

ובשָׁנָה הַשְּׁבִיעִית שְׁפַת שְׁפָתוֹן יִהְיֶה לְאָרֶץ שְׁפַת לֵה' (ויקרא כה, ד).

שומרי השביעית תולים ביטחונם בקב"ה. הם אינם קוצרים ואינם זורעים, ומרימים עיניים אל בורא העולם, מתוך אמונה שיתן להם את הכל וידאג לכל צרכיהם.

בשל עמידתם בניסיון קשה זה - של הפסקת ההתעסקות בענייני הפרנסה למשך שנה תמימה והפקרת האדמות והיכול - הם זוכים בכינוי מיוחד: "גיבורי כוח", כמאמר המדרש

תורמים

104 ש"ח

למוסדות אור החיים

כסגולת ר' חיים פלאגי

רבי חיים פלאגי מציין בספרו 'מועד לכל חי' (סמלה שמוצאת בספר הקדמון 'ספר מעשה הצדקה' דף קט"ז ע"ב) **כה דבריו:**

ערב שבועות - י' פריש צ"א (91) פרסות
וישלים על שיעור ב' פעמים ב"ן (בן) בגימטריה 52. כלומר: 104=2*52
ויתנם לתלמיד חכם עני ועני,
והוא תיקן לעונן אדם הראשון ועונן העגל ולפגם הברית,
והוא סגולה לחשוכי בנים ולקירוב הגאולה

לפרטים: 02-5000455

בו יתברך!

אדם שעומד איתן ובוטח בה' בלב
שלם - זוכה!

רבי יהודה עייש, בעל ה"מטה יהודה",
היה רבה של אלג'יר, גאון עולם. באחד
מספריו הוא מספר את המעשה הבא:
שני יהודים התגוררו בשכנות, זה מול
זה.

האחד היה עשיר מופלג, התגורר
בטירה מפוארת, מלאה בכל טוב.
מולו התגורר בבקתה עלובה שכנו,
שהתפרנס מרוכלות בכפרים.
הוא היה עובר מבית לבית ומציע
כפתורים, חוטים ומחטים, ובקושי
הצליח להביא לביתו את מחייתו -
לחם צר ומים לחץ.

הבדל אחד נוסף היה בין יעקב העשיר,
לבין שכנו ראובן משעלי העני: ראובן

נכון שהקב"ה נתן ליהודים גם
כישרונות ורמת משכל גבוהה, ואנו
מסוגלים לעשות דברים ששונאינו
אינם יכולים לעשות, אבל בלי ספק
לא היינו מצליחים ללא עזרה משמים.

גם עם הכישורים הגבוהים ביותר
בעולם, ועם השב"כ והמודיעין
הטובים ביותר בעולם - 'אם ה' לא'
'ישמר עיר שוא שְׁקד שומר!' (תהלים
קכו, א).

אדם שיש לו את האמונה ואת
הביטחון בה' יתברך, אינו חושש
ממצות השמיטה, ומסוגל להיות
מגיבורי הכוח.

מצות השמיטה מחזקת בתוכנו את
האמונה בו יתברך, ומהווה הזדמנות
אמת לבחון את מידת הביטחון שלנו

העני היה חולק כל רכוש שהיה לו עם אחרים.

אפילו כשהיתה לו רק פרוסת לחם אחת, היה חולק אותה עם עני אחר. תמיד היה בודק אם מישהו מסביבו צריך עזרה, ומשתדל לסייע ככל יכולתו. לעומתו, יעקב היה איש אנוכי, הדואג אך ורק לצורכי עצמו ומשפחתו הקרובה. הוא גם היה גיבור חיל. כל סובביו רעדו ופחדו ממנו. אבוי לו למי שהעז להמרות את פיו!

ראובן לא היה בר אוריין, הוא היה יהודי פשוט שבקושי בא להתפלל, ובכל זאת כששמע שמורו ורבו רבי יהודה עייש פותח שיעור בשבת קודש, החליט ללכת ולהחכים את עצמו.

בשבת הראשונה דיבר הרב על המצוה הגדולה לתמוך בעניים, ובפרט אם הם לומדי תורה. הוא הביא את דברי הגמרא במסכת כתובות (ק"א ע"ב), שאדם העושה חסד, ובפרט עם לומדי התורה, הקב"ה מגדלו ומרוממו. הוא האריך בשבחו של המשיא בתו

לתלמיד חכם, ועל הזכות הגדולה של העושה פרקמטיא עם תלמיד חכם.

כשחזר הביתה שאלה אותו אשתו: "מה שמעת בשיעור?"

אמר לה: "הרב דיבר יפה, אבל האמת היא שאינני חושב שאני שייך לכך בכלל. אין לי עושר כדי לתמוך באחרים, ואין לי בת כדי לתת נדוניה גדולה לתלמיד חכם. לא זכיתי..."

בשבת שאחריה דיבר הרב בשיעור, שאדם הזוכה לתת מעט פרי וירק לתלמיד חכם, נחשב לו כאילו הקריב ביכורים (כתובות ק"ה ע"ב). שמע ראובן ושמח: פירות הוא דווקא יכול לתת!

כבר ביום ראשון קנה לו סליפה וחדש. הלך למוכרי פירות, ובפרוטות שהיו לו קנה מעט פירות וירקות. אחר כך הלך לבית הכנסת, המתין עד שיסיים הרב את שיעורו היומי, ואז הגיש לו את סל הפירות ואמר: "רוצה אני לזכות במצוה שאודותיה דיבר הרב בשבת. שתיחשב לי הבאת הפירות הללו כהקרבת ביכורים בבית המקדש. מחל לי כבוד הרב על מיעוט הפירות."

זה כל מה שאני יכול להביא..."

התרגש הרב מן המעשה, והאריך לשבח את המצוה הגדולה שעשה. אחר כך בירכו: "יהי רצון, שבשנה הבאה אתה תהיה המחזיק של הישיבה, ויהיה לך בביתך הון ועושר, וכל השדות של האחרים יהיו שלך". שמח ראובן מאוד בברכת הרב, אולם המשיך את סדר יומו ואת עסקי הרכילות שלו כרגיל. המשכורת לא השתנתה עדיין במאומה.

באחד הימים פגשו שכנו העשיר, יעקב. הוא הרגיש בו שהוא שמח במיוחד, וניסה לברר מדוע.

כששמע אנשים בבית הכנסת מדברים על הברכות שקיבל מהרב,

התעניין מיד מה עשה, וכשנודע לו על הביכורים שהביא לרב, החליט גם הוא לעשות את אותו דבר.

מיד הלך וקנה פירות. סידרם בסלסלה נאה, ונכנס לבית המדרש תוך כדי שיעורו של הרב. הוא לא התעכב עד סופו של השיעור, הדרך אצה לו. "כבוד הרב, הבאתי לכם פירות. שמעתי שאתם אוהבים פירות" - אמר בקול.

לא הבין הרב מה יום מיומיי. אין לאותו עשיר שום קשר אליו. מה קרה היום?

"שמעתי שברכתם בברכות גדולות את מי שהביא לכם פירות. גם אני רוצה ברכות כאלו. מה פתאום שהוא

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי שלישי ימי המישי

שיעור מוסר ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

המסורת. הוא החליט לעקוף את הכפר, וללכת דרך הכרמים.

תוך כדי הליכה הוא שומע קול קורא לעזרה. "יהודי! אני עומד להיחנק! אני שוקע! תציל אותי!".

הוא התקדם במהירות לעבר מאגר מים ענק שהיה שם, והבחין בנער ערבי כבן חמש-עשרה נאבק על חייו. המים היו עמוקים והוא פחד על חייו, ועם כל זאת נכנס פנימה, משה את הנער והרכיבו על כתפיו. כשהוציא אותו החוצה, הוא היה כבר חצי מת. העמים אותו על חמורו ולקחו לביתו. חימם את גופו, רחץ אותו מן הבוץ, האכילו והשקהו, כיבס את בגדיו, ובינתיים נתן לו בגדים משלו.

הנער התאושש במהירות, וכבר יכול היה ללכת בכוחות עצמו לביתו.

יקבל את כל השדות והפרדסים? עדיף שיישאר המצב כמו שהוא!..."

שמע הרב את סגנון הדיבור שלו, והבין במי מדובר... שלחו מלפניו וסירב לקבל את הפירות.

"הרב מבזה אותי", התלונן העשיר, והרים ידו על הרב, כמתכוון להכותו.

התלמידים מיהרו להגן על מורם ורבם, ובכוח הוציאו את העשיר מן החדר. כשיצא היה הולך ומקלל. משליך אש וגופרית על הרב, ועל כל תלמידי החכמים שיש בעולם, 'כולם אוכלי לחם חסד וחיים על חשבון הציבור'...

כעבור זמן מה הלך ראובן משעלי כדרכו למכור את מרכולתו בכפרים הערביים מסביב. בחזרתו הבחין בהמולה. באחד הכפרים נערכה חתונה, והערבים חגגו כמיטב

לעילוי נשמת
אברהם בן מרסל ז"ל

"והיכן הוא?"

"בביתו".

"הוי, כפוי טובה שכמותך! למה לא הבאת אותו איתך? קח עשרה עבדים עם מרכבות, והבא אותו לכאן. המלך והמלכה רוצים להודות לו באופן אישי על הצלת בנם!"

הוא חזר לקרוא לו, אך הסתבך קצת בסמטאות הבתים. תוך כדי שהוא הולך יצא לקראתו יעקב העשיר. הוא לא הבחין במשרתים ובכרכרות. רק ראה נער ערבי שמציץ לכל הבתים, מי יודע מה זומם לגנוב הפרחח הזה?...! הוא החל להכות אותו, תוך שהוא קורא לעברו "גנב! גנב! גנב!..."

הנסיך צעק "לא באתי לגנוב", ולקול הצעקה זינקו כל עבדיו כשחרבות בידיהם. הם כבלו את העשיר והצליפו בו בשוטיהם "מה עשה לך הנער הזה שאתה חושד בו כך? היעלה על הדעת שהנסיך יגנוב?"

הבין העשיר את טעותו והחל להתגמגם. "לא ידעתי שהוא בן המלך..."

"אל תדאג, אתה תקבל את שכרך!", הבטיח למיטיבו כשעמד בפתח הדלת.

"איני צריך שכר", החזיר לו ראובן טוב הלב, "לא עשיתי שום דבר לשם שכר. קראת להצלה - ובאתי לעזרתך, למען שמו יתברך שרחמיו על כל מעשיו".

הוא לא העלה בדעתו את זהותו של אותו נער אלמוני, שהיה לא אחר מאשר יורש העצר, בנו היחיד של מלך אלג'יר!

בארמון שררה באותו זמן בהלה גדולה. משרתו האישי של הנסיך הזעיק את כולם לעזרה. הוא לבדו לא הצליח למשוך אותו מן המים. שליחי המלך דהרו לעבר המאגר, אולם לא מצאו בו איש. מה אירע ליורש העצר? המלך והמלכה לא ידעו את נפשם, ולתוך המהומה הזו נחת ובא - הנסיך בעצמו! לבוש בבגדים אחרים - אך חי וקיים.

"מי הציל אותך?" שאלו, והנער השיב: "עבר שם יהודי, קראתי לו, והוא ירד אלי והוציא אותי"

מיד הכריז המלך: "כל השדות והפרדסים שבעיר יהיו שלך. בנוסף אממן לך גם בית מרווח על חשבון בית המלוכה".

ראובן, שהתעשר בין רגע, נעשה תומך רבנן גדול. את התבואה שהוציאו שדותיו נהג להביא לאברכי הישיבה של הרב יהודה עייש, באומרו "קחו ככל שתמצאו. הברכה אינה שלי, אלא בזכות ברכת מורנו ורבנו הקדוש".

הברכה שרתה בכל מעשה ידיו, ובמשך השנים הקים רשת ישיבות קדושות באלג'יר.

ואילו יעקב המסכן נידון באותו זמן בגזר דין איום ונורא - ידו, שבה היכה את בן המלך, נחתכה, וכל נכסיו הוחרמו למלכות, כשהוא נשאר עני מרוד עם בקתה קטנה ועלובה.

בין רגע ה' נותן עושר ולוקח עושר. הכל שלו - הוא מוריש ומעשיר.

"בבית הסוהר תלמד טוב מאוד מיהו בן המלך..."

את ראובן ואשתו לקחו לבית המלוכה. המלך נשק לו, ולא הפסיק להודות על שהציל את בנו היחיד ממוות. הוא התחנן לפניו שיאמר מה רצונו, והבטיח לתת כל מה שיבקש.

אך ראובן סירב. "אדוני המלך, איני רוצה שכר. כל מה שעשיתי הוא רק מפני שהקב"ה ביקש מאיתנו לרחם על הבריות. רק קיימתי את מצות אלוקי".

התפעל המלך מאישיותו המיוחדת, ופנה אל אשתו של ראובן. אולי היא תיאות לבקש משהו?

היא סיפרה, כי הם עניים מרודים, ובבית יש בקושי פת לחם חרבה. יעזור להם מאוד לקבל פרדס קטן, הם ימכרו את פירותיו, ויהיה להם אוכל.

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

למעלה מ-
10,555,000
שעות של לימוד תורה
בשנה!

להקדשת יום לימוד תורה

הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים

02-5000455

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 02 - 5000455 פקס: 02 - 5000502 orhachaim.org

לחסויות, להפצה, להנצחות
ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455

נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לרפואת והצלחת: מיכל בת אסתר הי"ו, נטע בת ג'והנה הי"ו,

רמי בן חוה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל רוקאס הי"ו,

ראובן בן יעריה הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, זכריה בן ציונה טנג'י הי"ו,

דוד וראובן בני שרית הי"ו, אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו,

מאיר מאור בן חיה רבקה הי"ו, ליאת בת בלה סעדה הי"ו

ולעילוי נשמות: ר' דוד בן איה ז"ל, מרים בת זוהרה ז"ל,

מזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל,

רחל רוחאם ללה בת נרקיס ז"ל, תמר בת רגינה ז"ל, עופר בן ציונה ז"ל,

רחל בת נג'מה מוכנה ז"ל, לאה בת פנינה ז"ל, חיים בן חביבה ז"ל,

מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל, יעקב בן ברטה ז"ל,

יהונתן בן מרים ז"ל, יוסף בן ציונה ז"ל, ר' יצחק בן נעמה ז"ל, תנצבה